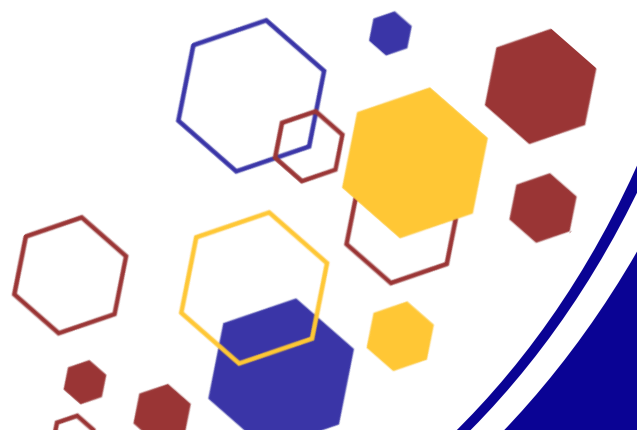

ข้อมูลพื้นฐาน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด นครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช

" เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ
ชินฉ่ำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์
มากวัฒนากศิลป์ ครบสิ้นกวีบุ "

เมืองประวัติศาสตร์

เมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง นครศรีธรรมราชเป็นดินแดนที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์และพัฒนาเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นมาเป็นลำดับ ดังเห็นได้จากการขุดค้น ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีทั้งเครื่องมือหินและทองมโหระทึก โบราณสถานบ้านโมคลานและเขาคาซึ่งปรากฏร่องรอยอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ พบศิลาจารึกหุบเขาช่องคอยอายุพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ที่มีข้อความบูชาพระศิวะ และจากศิลาจารึกวัดเสมาเมืองพ.ศ.๑๓๑๘แสดงให้เห็นว่านครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย

ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ สมัยอาณาจักรตามพรลิงค์ ภายใต้การปกครองของพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช นครศรีธรรมราชเจริญสูงสุดมีอำนาจปกครองครอบคลุมหัวเมืองรายรอบถึงสิบสองเมืองเรียกว่าเมืองสิบสองนักษัตรนครศรีธรรมราช จึงเป็นรัฐใหญ่ศูนย์กลางการปกครองและศูนย์กลางการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

พระธาตุทองคำ

พระธาตุทองคำ หมายถึง พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย พระบรมธาตุเจดีย์องค์นี้มีขนาดใหญ่ และสูงสง่ายิ่ง ส่วนปลียอดของพระบรมธาตุ มีแผ่นทองคำปิดประดับตกแต่ง มีน้ำหนักถึง ๘๐๐ ชั่ง เย็บร้อยรัดไว้ด้วยเส้นด้ายทองคำประดับอัญมณีมีค่านานาชนิด กลีบบัวคว่ำบัวหงายที่รองรับปลียอดทองคำยังหุ้มไว้ด้วยแผ่นทองคำล้ำค่า "ปลียอดทองคำ" ส่วนบนสุดจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์พระบรมธาตุเจดีย์งามสง่ายิ่งขึ้น

ชินฉ่ำธรรมชาติ

ชินฉ่ำธรรมชาติ หมายถึง นครศรีธรรมราชมีทั้งลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา และชายฝั่งทะเล จึงมีธรรมชาติที่สวยงามให้ชื่นชม ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ป่าไม้ยังคงไว้ซึ่งความสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำน้ำตกอันงดงาม เช่น น้ำตกกรุงชิง น้ำตกในเขียว น้ำตกสี่ขีด มีถ้ำเขาวังทองที่มีก้อนหินลูกน้อยหนา ชื่นชมธรรมชาติตลอดแนวชายทะเลมีทั้งหาดทรายขาว ป่าโกงกาง เกาะ อ่าว แหลม และแก่งหิน มีชายหาดที่สวยงาม เช่น หาดหินงาม และหาดในเพลา

แร่ธาตุอุดม

แร่ธาตุอุดม หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุชนิดต่าง ๆ มีทั้งยิปซัมซึ่งเป็นแร่ที่มีมูลค่ามากที่สุดในนครศรีธรรมราช พบมากในอำเภอทุ่งใหญ่และฉวาง แหล่งแร่ดีบุกพบในหลายอำเภอใช้ประโยชน์ในการทำภาชนะบรรจุอาหาร สีทาบ้าน ทำแก้วเนื้อทึบ แร่ขุลงแปรพบบริเวณเดียวกับแร่ดีบุก ใช้ทำไส้หลอดไฟฟ้า นอกจากนี้ยังมีแร่อื่น ๆ อีก เช่น พลวงแบไรต์ดินขาวเหล็ก บอลเคลย์

เครื่องถม

เครื่องถม หมายถึง เครื่องถมของนครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยอยุธยาเครื่องราชูปโภคทั้งหลายล้วนแต่เป็นเครื่องถมจากนครศรีธรรมราช ถมนครมีทั้งถมเงินและถมทองประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทชั้นน้ำพานรอง กรอบรูป ถาด ตลับแป้ง ตลับบุหรี กระเป่าถือสตรี เข็มกลัดกำไล และอื่น ๆ สามกษัตริย์ หมายถึง สายสร้อยสามกษัตริย์ ประกอบด้วยทอง นาค และเงิน จัดเป็นเครื่องประดับที่เป็นเอกลักษณ์ของนครศรีธรรมราช

มากวัด มากศิลป์

มากวัด หมายถึง นครศรีธรรมราชมีวัดมากกว่า ๖๐๐ วัด

มากศิลป์ หมายถึง ศิลปหัตถกรรมของนครศรีธรรมราชมีมากกว่าจังหวัดอื่นในภาคใต้ มีทั้งแกะสลักไม้ แกะหนัง จักสานย่านลิเภา สานพัดใบพ้อ สานเสื่อกระจูด ทำเครื่องปั้นดินเผา เครื่องถมเงินและถมทองและเครื่องประดับเงิน

ครบสิ้นกุ่มปู

ครบสิ้นกุ่มปู หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารเป็นอยู่ข้าวอู่น้ำ อาหารการกินของนครศรีธรรมราชจึงมีทุกฤดูกาล มีทั้งทำนาข้าว สวนผลไม้ อาหารทะเลสดทุกชนิด

ประวัติความเป็นมา “จังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า ๑๘๐๐ ปีมาแล้ว หลักฐานทางโบราณคดี และหลักฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ ยืนยันได้ว่านครศรีธรรมราช มีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๗ เป็นอย่างน้อย

จาก ประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งนครศรีธรรมราช สามารถประมวลได้ว่า "นครศรีธรรมราช" ได้ปรากฏชื่อในที่ต่างๆ หลายชื่อตามความรู้ความเข้าใจที่สืบทอด กันมา และสำเนียงภาษาของชนชาติต่าง ๆ ที่เคยเดินทางผ่านในระยะเวลาที่ต่างกัน เช่น ตามพหุเสียง ตามพหุเสียง มีพหุเสียง ตามพหุเสียง โสสิง โพลิง เชียงโหว โลแค้ก (Locae) สิทธิธรรมนคร ศรีธรรมราช ลิกอร์ (Ligor) ละคอน คิวตุดอน สุวรรณปุระ ปาฏลีบุตร (Pataliputra) และเมืองนคร เป็นต้น

คำว่า "นครศรีธรรมราช" น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐมกษัตริย์ผู้ครองนครศรีธรรมราช คือพระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช คำนี้แปลความได้ว่า "นครอันงานสง่าแห่ง พระราชาผู้ทรงธรรม" และธรรมของราชาแห่งนครนี้ก็คือ ธรรมแห่งพระพุทธศาสนา

ถ้าจะลำดับความเป็นมาของนครศรีธรรมราช จากหลักฐานโบราณคดี และประวัติศาสตร์ที่สืบค้นได้ในขณะนี้ พบว่ามีภูมิหลังอันยาวนานนับตั้งแต่ยุคหินกลางในราว ๘,๓๕๐-๑๑,๐๐๐ ปีที่แล้วมา จากหลักฐานมีการพบเครื่องหินที่มีตัวขวานยาวใหญ่ (บางคนเรียกว่าระนาดหิน) ที่อำเภอท่าศาลา ในยุคโลหะได้พบหลักฐานทางโบราณคดี คือ กลองมโหระทึกสำริด ๒ ใบ ที่บ้านเกตุกาย ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง และที่คลองคุดด้วน อำเภอฉวาง

นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่อำเภอสิชลปัจจุบัน ยังมีร่องรอยโบราณสถาน และโบราณวัตถุเกี่ยวเนื่องในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งมีอายุเก่าแก่ที่สุดในนครศรีธรรมราช เช่น พระพุทธรูปสำริด ศิลปะแบบอมราวดีของอินเดีย และเศียรพระพุทธรูปศิลปะแบบคุปตะอินเดีย เป็นต้น จากหลักฐานเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ในช่วงนั้นนครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมมาจากอินเดียอย่างมากมาย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรม นครศรีธรรมราชมาถึงปัจจุบันนี้

พุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๙ เป็นช่วงที่นครศรีธรรมราชมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ศรีธรรมมาโศกราช ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองน่าจะเป็นเนื่องมากจากการเป็นสถานีการค้าสำคัญของคาบสมุทรไทยเป็นจุดพักถ่าย ซื้อสินค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตกที่ดีที่สุดในเวลานั้น ประกอบกับบริเวณหาดทรายแก้วอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์ความศรัทธาและความเลื่อมใสในบรรพบุรุษศาสนา จึงเป็นปัจจัยชักนำให้ผู้คนจากทุกสารทิศในภาคใต้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในนครศรีธรรมราชอย่างหนาแน่นในราว พ.ศ. ๑๗๐๐ เศษ ราชวงศ์ศรีธรรมมาโศกราชก็สามารถจัดการปกครองหัวเมืองรายรอบได้สำเร็จถึง ๑๒ เมือง เรียกว่า “เมืองสิบสองนักษัตร” คือ

๑. เมืองสายบุรี	ตราหนู	๒. เมืองปัตตานี	ตราวัว
๓. เมืองกลันตัน	ตราเสือ	๔. เมืองปาหัง	ตรากระทาย
๕. เมืองไทรบุรี	ตรางูใหญ่	๖. เมืองพัทลุง	ตรางูเล็ก

๗. เมืองตรัง	ตราม้า	๘. เมืองชุมพร	ตราแพะ
๙. เมืองปันทายสมอ (กระบี่)	ตราลิง	๑๐. เมืองสระอุเลา (สงขลา)	ตราไก่
๑๑. เมืองตะกั่วป่า ถกลาง	ตราหมา	๑๒. เมืองกระบี่	ตราหมู

จากหลักฐานตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตลอดถึงวรรณกรรมเรื่องพระนิพนธ์ทุกสำนวน ต่างยืนยันให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความรุ่งเรืองไพศาลของนครศรีธรรมราช ในยุคดังกล่าวและสามารถควบคุมหัวเมืองอื่น ๆ ได้ทั่วถึงคาบสมุทรมีแสนยานุภาพเกรียงไกรถึงขนาดกรีธาทัพไปตีลังกาถึงสองครั้ง

เหนือสิ่งอื่นใดราชวงศ์ศรีธรรมราชา ได้สถาปนาพระพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์ ขึ้นอย่างมั่นคงในนครศรีธรรมราช มีการบูรณะพระเจดีย์เดิมให้เป็นทรงระฆังคว่ำอันเป็นศิลปะลังกา จนนครศรีธรรมราชกลายเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นเมืองแม่แห่งวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไปยังหัวเมืองอื่น ๆ รวมทั้งสุโขทัยซึ่งในเวลานั้นเพิ่งเริ่มก่อตัวขึ้นเป็นราชธานีทางภาคเหนือตอนล่างใหม่ ๆ

ในช่วงแรกของการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี คือ สมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้แต่งตั้งอุปราช (พัฒน์) บุตรชายของพระเจ้านครศรีธรรมราช (หนู) ขึ้นเป็น “เจ้าพระยานครศรีธรรมราช” เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) รับราชการมาจนถึงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ จึงได้กราบทูลลาออกจากตำแหน่งด้วยเห็นว่า ชราภาพมากแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระบริรักษ์ ภูเบศร ผู้ช่วยราชการเมืองนครศรีธรรมราชเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมากระทำความดีความชอบในราชการ จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยานครศรีธรรมราช คนทั่วไปรู้จักในนาม “เจ้าพระยานครน้อย”

เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ตามหลักฐานทางราชการ กล่าวว่า เป็นบุตรเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) แต่คนทั่วไปทราบกันว่าเป็นโอรสพระเจ้ากรุงธนบุรี

เจ้าพระยานครศรีธรรมราชผู้นี้ มีความสามารถ ได้ปราบปรามหัวเมืองมลายู ได้สงบราบคาบเป็นนักการทูตที่สำคัญคนหนึ่ง โดยเฉพาะการเจรจากับอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ ๒-๓ ได้ทำให้เมืองนครศรีธรรมราชมีอิทธิพลต่อหัวเมืองมลายูเป็นที่น่านับถือยำเกรงแก่บริษัทอังกฤษซึ่งกำลังแผ่อิทธิพลทางการค้าขายและทางการเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ยังเป็นผู้มีฝีมือในทางช่างหลายอย่าง เช่น ฝีมือในทางการต่อเรือจนได้รับสมญาว่าเป็น “นาวิสถาปนิก” และในสมัยรัชกาลที่ ๔ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ก็ได้ถวายพระแท่นถมตะทอง และพระราชนิพนธ์อีกด้วย

ภายหลังที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ถึงแก่อสัญกรรม เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชคนถัดมา คือ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อยกลาง) ผู้บุตรไม่เข้มแข็งเท่าที่ควรเป็นเหตุให้หัวเมืองกระต่างกระเดื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแก้ไขจัดการปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ โดยให้มีการปกครองเป็นมณฑลนครศรีธรรมราชจึงเป็นมณฑลหนึ่งของประเทศไทย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุขุมณีนวิวัติน (ปั้นสุขุม) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ในพ.ศ. ๒๔๓๙

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินด้านการปกครองหัวเมืองอีกครั้งหนึ่งในรัชกาลนี้ โปรดฯ ให้มีการแต่งตั้งตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้ขึ้น เพื่อปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ทั้งหมดในการนี้ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ดำรงตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้

จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงได้ยุบมณฑลนครศรีธรรมราชลงเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรไทย และดำรงฐานะดังกล่าวเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราชมี ประวัติอันยาวนานมาก ก่อนกรุงสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นราชธานีแรกของไทยมีความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อนศิลปวัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม สถาปัตยกรรม

ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวนบ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๗๑,๕๓๐	๗๘๘,๙๐๓	๑,๕๖๐,๔๓๓	๑,๕๖๐,๔๓๓	๕๖๕,๕๐๘	๕๖๕,๕๐๘
๑. อำเภอเมือง	๗๘,๒๐๙	๗๘,๗๘๙	๑๕๖,๙๙๘	๒๗๒,๕๐๒	๕๙,๐๔๔	๑๐๘,๗๖๗
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๔๘,๙๓๙	๕๔,๒๕๓	๑๐๓,๑๙๒		๔๕,๘๗๘	
เทศบาลตำบลท่าแพ	๒,๐๑๕	๒,๑๐๒	๔,๑๑๗		๑,๒๖๖	
เทศบาลตำบลปากนคร	๓,๑๘๙	๓,๑๔๓	๖,๓๓๒		๑,๙๔๖	
เทศบาลตำบลบางจาก	๘๘๙	๙๗๔	๑,๘๖๓		๖๓๓	
๒. อำเภอพรหมคีรี	๑๓,๔๖๒	๑๓,๘๔๐	๒๗,๓๐๒	๓๗,๔๓๗	๘,๖๗๓	๑๒,๒๖๕
เทศบาลตำบลทอนหงส์	๑,๖๘๐	๑,๖๙๗	๓,๓๗๗		๑,๐๐๕	
เทศบาลตำบลพรหมโลก	๓,๓๑๖	๓,๔๔๒	๖,๗๕๘		๒,๕๘๗	
๓. อำเภอลานสกา	๑๙,๐๔๒	๒๐,๐๖๘	๓๙,๑๑๐	๔๐,๙๑๐	๑๔,๐๖๑	๑๕,๐๕๕
เทศบาลตำบลลานสกา	๘๗๕	๙๒๕	๑,๘๐๐		๙๙๔	
๔. อำเภอฉวาง	๒๖,๕๓๔	๒๘,๐๔๖	๕๔,๕๘๐	๖๗,๐๘๓	๑๘,๙๕๖	๒๕,๓๙๓
เทศบาลตำบลฉวาง	๑,๒๗๗	๑,๓๑๕	๒,๕๙๒		๑,๒๗๔	
เทศบาลตำบลไม้เรียง	๑,๒๐๖	๑,๒๖๐	๒,๔๖๖		๑,๒๔๒	
เทศบาลตำบลจันดี	๓,๕๔๖	๓,๘๙๙	๗,๔๔๕		๓,๙๒๑	
๕. อำเภอพิปูน	๘,๙๖๗	๙,๒๒๐	๑๘,๑๘๗	๒๙,๑๒๒	๗,๐๘๗	๑๑,๔๙๓
เทศบาลตำบลพิปูน	๑,๓๒๙	๑,๔๒๕	๒,๗๕๔		๑,๐๙๙	
เทศบาลตำบลเขาพระ	๔,๐๖๘	๔,๑๑๓	๘,๑๘๑		๓,๓๐๗	
๖. อำเภอเชียรใหญ่	๒๐,๗๒๒	๒๐,๗๐๖	๔๑,๔๒๘	๔๓,๑๕๒	๑๓,๙๗๘	๑๔,๗๑๐
เทศบาลตำบลเชียรใหญ่	๘๖๖	๘๕๘	๑,๗๒๔		๗๓๒	
๗. อำเภอชะอวด	๔๑,๐๔๓	๔๑,๗๐๗	๘๒,๗๕๐	๘๖,๔๗๔	๒๙,๑๑๑	๓๐,๗๖๓
เทศบาลตำบลชะอวด	๑,๗๑๑	๒,๐๑๓	๓,๗๒๔		๑,๖๕๒	
๘. อำเภอท่าศาลา	๕๕,๒๗๖	๕๘,๐๔๗	๑๑๓,๓๒๓	๑๑๖,๓๐๗	๓๔,๓๒๓	๓๖,๐๔๑
เทศบาลตำบลท่าศาลา	๑,๔๐๓	๑,๕๘๑	๒,๙๘๔		๑,๗๑๘	
๙. อำเภอทุ่งสง	๕๙,๘๑๑	๕๗,๓๔๗	๑๑๗,๑๕๘	๑๖๑,๖๘๕	๔๕,๘๖๘	๖๓,๑๖๔
เทศบาลตำบลที่วัง	๗,๐๒๓	๖,๙๙๑	๑๔,๐๑๔		๖,๑๓๐	
เทศบาลเมืองทุ่งสง	๑๔,๐๖๑	๑๖,๔๕๒	๓๐,๕๑๓		๑๑,๑๖๖	
๑๐. อำเภอนาบอน	๑๒,๐๐๑	๑๒,๓๔๒	๒๔,๓๔๓	๒๖,๗๗๘	๘,๒๙๕	๙,๔๒๐
เทศบาลตำบลนาบอน	๑,๑๘๘	๑,๒๔๗	๒,๔๓๕		๑,๑๒๕	

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวนบ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
๑๑. อำเภอทุ่งใหญ่ เทศบาลตำบลท่ายาง	๓๔,๕๑๘ ๒,๕๑๑	๓๔,๙๑๖ ๒,๗๒๒	๖๙,๔๓๔ ๕,๒๓๓	๗๔,๖๖๗	๒๓,๕๗๒ ๒,๙๙๐	๒๖,๕๖๒
๑๒. อำเภอปากพ่อง เทศบาลตำบลปากพ่อง	๓๙,๙๐๐ ๙,๗๑๑	๓๙,๒๙๐ ๙,๙๕๖	๗๙,๑๙๐ ๑๙,๖๖๗	๙๘,๘๕๗	๒๕,๑๓๑ ๗,๗๕๐	๓๒,๘๘๑
๑๓. อำเภอร่อนพิบูลย์ เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ เทศบาลตำบลหินตก เทศบาลเขาชุมทอง	๓๐,๖๓๖ ๓,๗๗๗ ๔,๒๘๕ ๒,๑๖๑	๓๐,๘๐๓ ๔,๑๓๙ ๔,๒๕๔ ๒,๒๗๕	๖๑,๔๓๙ ๗,๙๑๖ ๘,๕๓๙ ๔,๔๓๖	๘๒,๓๓๐	๑๙,๔๑๓ ๓,๑๖๓ ๒,๘๓๙ ๑,๓๑๔	๒๖,๗๒๙
๑๔. อำเภอสิชล เทศบาลตำบลสิชล	๔๐,๖๑๕ ๓,๔๑๘	๔๑,๒๗๓ ๓,๖๔๗	๘๑,๘๘๘ ๗,๐๖๕	๘๘,๙๕๓	๒๗,๗๓๐ ๓,๗๗๔	๓๑,๕๐๔
๑๕. อำเภอขนอม เทศบาลตำบลท้องเนียน เทศบาลตำบลขนอม	๑๐,๑๐๒ ๒,๗๙๑ ๒,๒๐๖	๑๐,๒๖๗ ๒,๗๙๙ ๒,๒๕๗	๒๐,๓๖๙ ๕,๕๙๐ ๔,๔๖๓	๓๐,๔๒๒	๙,๐๖๑ ๓,๑๖๕ ๒,๓๖๗	๑๔,๕๙๓
๑๖. อำเภอหัวไทร เทศบาลตำบลเกาะเพชร เทศบาลตำบลหัวไทร เทศบาลตำบลหน้าสตน	๒๓,๒๙๕ ๓,๔๗๔ ๒,๑๒๓ ๔,๑๗๔	๒๓,๓๑๕ ๓,๓๙๕ ๒,๒๑๓ ๔,๒๐๐	๔๖,๖๑๐ ๖,๘๖๙ ๔,๓๓๖ ๘,๓๗๔	๖๖,๑๘๙	๑๗,๑๖๐ ๒,๐๘๗ ๑,๗๙๑ ๒,๘๕๘	๒๓,๘๙๖
๑๗. อำเภอบางขัน	๒๓,๘๕๙	๒๓,๔๘๖	๔๗,๓๔๕	๔๗,๓๔๕	๑๖,๑๕๘	๑๖,๑๕๘
๑๘. อำเภอฉ่ำพรรณรา	๙,๖๒๘	๙,๖๔๙	๑๙,๒๗๗	๑๙,๒๗๗	๗,๒๓๔	๗,๒๓๔
๑๙. อำเภอจุฬาภรณ์	๑๕,๖๒๙	๑๖,๑๐๔	๓๑,๗๓๓	๓๑,๗๓๓	๑๐,๓๘๐	๑๐,๓๘๐
๒๐. อำเภอพระพรหม	๒๑,๘๒๕	๒๒,๓๗๒	๔๔,๑๙๗	๔๔,๑๙๗	๑๕,๖๙๕	๑๕,๖๙๕
๒๑. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๑๑,๓๓๘	๑๑,๔๖๘	๒๒,๘๐๖	๓๑,๕๖๒	๗,๖๙๐	๑๐,๔๔๐
๒๒. อำเภอนบพิตำ	๑๖,๗๕๗	๑๖,๗๘๖	๓๓,๕๔๓	๓๓,๕๔๓	๑๑,๖๑๖	๑๑,๖๑๖
๒๓. อำเภอช้างกลาง	๑๔,๖๙๔	๑๕,๒๑๔	๒๙,๙๐๘	๒๙,๙๐๘	๑๐,๗๔๙	๑๐,๗๔๙

ที่มา : ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๑)

แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๑. การกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด

จากกรอบนโยบายและศักยภาพ โอกาส ข้อจำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราชจึงกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดนครศรีธรรมราชว่า “นครแห่งอารยธรรม น่ายู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน”

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

(๑) วิสัยทัศน์ (Vision) “นครแห่งอารยธรรม น่ายู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน” โดยมีคำนิยามวิสัยทัศน์ ดังนี้

คำจากวิสัยทัศน์	หมายถึง
นครแห่งอารยธรรม	นครศรีธรรมราชเมืองที่มีความหลากหลายทางศาสนา พลเมืองอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีแหล่งบ่มเพาะบุคคลด้วยสถาบันการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และมีประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดอย่างยาวนาน
น่ายู่น่าเที่ยว	เมืองที่ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่อยู่อาศัยชั้นดี และประชาชนมีความสุข มีสุขภาพอนามัยดี ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหารสูง เป็นเมืองอาหารปลอดภัย เมืองสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมืองพลังงานสะอาด เมืองที่มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เมืองที่มีระบบสาธารณสุขระดับโลก ระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ ทางอากาศอย่างครบวงจร ระบบโลจิสติกส์ได้มาตรฐาน ประชาชนมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และเป็นคนมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เป็นเมืองแห่งท่องเที่ยวที่อบอุ่น
การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน	นครศรีธรรมราชมีฐานเศรษฐกิจเข้มแข็งจากภายในจังหวัด เป็นแหล่งการผลิตทางการเกษตรที่มีความสมดุลของระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อม มุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย มีมาตรฐาน และเพิ่มมูลค่า ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และนำนวัตกรรมเทคโนโลยีอันทันสมัยมาประยุกต์ใช้ ส่งผลให้เกษตรกร ประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีงาน อาชีพ รายได้ การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในเรื่อง ดิน น้ำ และระบบชลประทาน รวมทั้งการจัดสรรที่ดินทำกิน เป็นเมืองที่เน้นการจัดการด้านการส่งเสริมการผลิตพืช สัตว์ ประมง การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer การพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้เข้มแข็งการบริหารจัดการฟาร์มสู่ Smart Farm ระบบการวางแผนการผลิต เพื่อการสร้างมูลค่าผ่านการแปรรูป และการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร ที่มีความยั่งยืนและเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีการแปรรูปเพิ่มคุณค่า มูลค่าสินค้าเกษตรสร้างผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านการเกษตรคู่ขนานภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจเติบโตจากการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ นิเวศน์ป่าเขา และทางทะเล และการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนา เศรษฐกิจจากฐานการค้า การลงทุน การบริการ และอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่เติบโต และแข่งขันได้

(๒) จุดยืนการพัฒนาของจังหวัด จากข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด และกำหนดทิศทางการพัฒนาศาสตร์ในภาพรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดจุดยืนการพัฒนาของจังหวัด ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. เมืองสืบสานศิลปวัฒนธรรม สงบสุข น่าเที่ยว
๒. เมืองเกษตรนวัตกรรม และอุตสาหกรรมสีเขียว
๓. ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง และกระจายสินค้าของภาคใต้

(๓) เป้าหมายการพัฒนา

๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพ
๒. ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง
๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
๔. ประชาชนยึดหลักธรรมะในการดำเนินชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) ประเด็นการพัฒนา

๑. การบริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมะ ธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม
๓. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. การพัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. การรักษาความมั่นคงและความสงบ เรียบร้อย
๖. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยควบคุมกับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ	๑.๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ ต่อปี	๓๔,๖๗๕ ล้านบาท	๓๘,๘๐๗ ล้านบาท	๓๙,๑๙๕ ล้านบาท	๓๙,๕๘๖ ล้านบาท	๓๙,๙๘๑ ล้านบาท	๔๐,๓๘๐ ล้านบาท	๔๐,๗๘๓ ล้านบาท
๒. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	๒.๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อปี	๑๔,๔๖๕ ล้านบาท	๑๕,๕๗๙ ล้านบาท	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน	๓.๑. ร้อยละของพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒	๐.๐๒	๐.๐๘	๒	๒	๒	๒	๒
	๓.๒ ร้อยละของขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๓๐	N/A	๓๘.๐๔	๔๔.๘๔	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
	๓.๓ ร้อยละของการใช้พลังงานลดลง ร้อยละ ๓	๑.๐๘	๒.๗๖	๓	๓	๓	๓	๓

เป้าหมาย การพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๔. ประชาชนยึดหลักธรรมะในการดำเนินชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๔.๑ ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตและความสุขมวลรวมของประชาชนเพิ่มขึ้น ปีละ ๒๓ หมู่บ้าน	๑๓๘	๒๓	๒๓	๒๓	๒๓	๒๓	๒๓
๕. ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง	๕.๑ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมและประเพณี สืบสานอย่างต่อเนื่อง	ระดับ ๕	ระดับ ๕	*ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕

* พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ปลูกฝังให้ประชาชนรักศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมการสืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของทุกองค์กรอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วม

ระดับคะแนน ๑ จัดประชุมเพื่อรวบรวมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของตัวชี้วัดผลสำเร็จต่างๆ

ระดับคะแนน ๒ ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีได้ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐

ระดับคะแนน ๓ มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม/โครงการจากหน่วยงานที่ดำเนินการได้ครบถ้วน

ระดับคะแนน ๔ สรุปประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน พร้อมอภิปรายผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ระดับคะแนน ๕ จัดประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถกำหนดแนวทางการสร้างความยั่งยืนด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเสนอผู้บริหารกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดต่อไป

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑

การบริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

๑.๑ เป็นเมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม ท่องเที่ยวเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ เป็นเมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม ท่องเที่ยวเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๑.๑ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม/๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
	๒.๑๒ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม/ร้อยละ ๒๕	N/A	N/A	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๒๕
	๒.๑.๓ จำนวนแหล่งน้ำชุมชนที่เพิ่มขึ้น/๔๕	๑๓	๑๐	๒๗	๑๓	๙	๙	๙
	๒.๑.๔ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งได้รับการปรับปรุงและพัฒนา/ร้อยละ ๒๐	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๔
	๒.๑.๕ ร้อยละ ๕ ของสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว/ร้อยละ ๕	๕.๑๘	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาสินค้าเกษตร บริหารจัดการน้ำและบริการทางการเกษตร การเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๓.๒ พัฒนาระบบการท่องเที่ยวเกษตรที่ได้มาตรฐานบนปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตรที่มีคุณภาพ
- ๓.๓ พัฒนาระบบการผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การแปรรูป และพัฒนาผลผลิตต่อยอดเป็นเกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้าแบบครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรชุมชน กลุ่มเกษตรกร พ่อค้าในการผลิต การตลาด และการกระจายสินค้าทางการเกษตร
- ๓.๕ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ รองรับการเดินทางเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและกระจายสินค้าทางการเกษตร
- ๓.๖ ส่งเสริมสถานประกอบการอุตสาหกรรมของจังหวัดให้พัฒนากระบวนการผลิตที่มีมาตรฐานและเป็นอุตสาหกรรม นวัตกรรมสีเขียว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมาธรรมชาติด และศิลปวัฒนธรรม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
- ๑.๒ แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	๒.๑.๑ ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๑๕	๑๔,๔๖๕ ล้านบาท	๑๕,๕๗๙ ล้านบาท	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๒.๒ แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน	๒.๒.๑ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน/๑๐แห่ง	๓	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๒.๓ เพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	๒.๓.๑ จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน	๒๑๐	๓๐๐	๕,๐๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐

๓. กลยุทธ์

๓.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ที่ได้มาตรฐาน

๓.๒ พัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เสริมสร้างโอกาสและศักยภาพการแข่งขัน ในตลาดการท่องเที่ยว

๓.๓ พัฒนาระบบการบริหารจัดการการและสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก ภายใต้ชื่อ นครสองธรรม “ธรรมะและธรรมชาติ”

๓.๔ พัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพบุคลากร แรงงานรองรับการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน เกิดความประทับใจแก่ผู้มาเยือน

๓.๕ พัฒนาขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตชุมชนตามวิถีชาวนคร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ สิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างยั่งยืน
- ๑.๒ การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างประหยัด

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ สิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างยั่งยืน	๒.๑.๑ ร้อยละของพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๒	๐.๐๒	๐.๐๘	๒	๒	๒	๒	๒
	๒.๑.๒ ร้อยละของขยะมูลฝอยที่ นำกลับมาใช้ประโยชน์/ร้อยละ ๓๐	N/A	๓๘.๐๔	๔๔.๘๔	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
	๒.๑.๓ จำนวนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติ/๔๐	๒๐	๒๕	๒๙	๓๒	๓๘	๔๐	๔๐
๒.๒ การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างประหยัด	๒.๒.๑ ร้อยละของการใช้พลังงานลดลง/ร้อยละ ๓	๑.๐๘	๒.๗๖	๓	๓	๓	๓	๓
	๒.๒.๒ การใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น/๘๐ toe	N/A	N/A	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนรองรับการเกษตร การท่องเที่ยวและการพัฒนาจังหวัดโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- ๓.๒ อนุรักษ์ ป้องกัน ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เติมความสมบูรณ์ในระบบนิเวศพื้นที่ป่าเขา ลำน้ำหลักและนิเวศทางทะเลจังหวัด
- ๓.๓ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภัยที่ยั่งยืน
- ๓.๔ ส่งเสริม สนับสนุน รมรณรงค์ และเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาสู่เมืองแห่งพลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔

การพัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข
- ๑.๒ การศึกษามีคุณภาพ ทัดเทียมกับค่ามาตรฐานการศึกษา
- ๑.๓ ชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข	๒.๑.๑ ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์/๙๕	๘๐	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๙๕
๒.๒ การศึกษามีคุณภาพ ทัดเทียมกับค่ามาตรฐานการศึกษา	๒.๒.๑ ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓/๖๐	๓๕.๘๒	๓๔.๖๔	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕	๖๐
	๒.๒.๒ ปี การศึกษาเฉลี่ยของคนจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานประเทศ/๙.๗	๙.๕๐	N/A	๙.๑	๙.๔	๙.๕	๙.๖	๙.๗
๒.๓ ชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๒.๓.๑ ร้อยละของชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ร้อยละ ๖๐	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕	๖๐

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาคนคุณภาพการให้บริการทางสังคม และการเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานของประชาชน อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๒ ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าและมีความสุข
- ๓.๓ สร้างความปรองดองสมานฉันท์ เป็นธรรมแก่ประชาชน ชุมชน สังคม เป็น “นครที่น่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง”
- ๓.๔ ยกกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐาน ให้เป็น “นครแห่งการเรียนรู้”
- ๓.๕ เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง มั่งคั่ง ยั่งยืน สร้างงาน สร้างอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๖ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕

การรักษาความมั่นคง และความสงบเรียบร้อย

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

๑.๑ สังคมปลอดภัยเสถียร

๑.๒ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ สังคมปลอดภัยเสถียร	๒.๑.๑ ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนเอาชนะปัญหาเสถียรอย่างยั่งยืน/ร้อยละ ๕๕	๒๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕
๒.๒ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๒.๒.๑ อัตราการลดลงของคดีอาชญากรรมทุกประเภท/ร้อยละ ๙๕	๘๐	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๙๕
	๒.๒.๒ อัตราการลดลงการเกิดอุบัติเหตุ/ร้อยละ ๙๕	๗๕	๗๕	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕

๓. กลยุทธ์

๓.๑ จัดให้มีการป้องกัน ปรามปราม สร้างความเข้มแข็งและพัฒนามวลชนเอาชนะเสถียรอย่างยั่งยืน

๓.๒ พัฒนาสร้างระบบความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖

การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

๑.๑ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี				
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๒.๑ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง	๒.๑ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีสืบสานอย่างต่อเนื่อง/ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	*ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕

๓. กลยุทธ์

๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ศิลปะ ภูมิปัญญาแผ่นดิน ให้มีความยั่งยืน สร้างคุณค่าเพิ่มแก่ชุมชนและจังหวัด

๓.๒ อนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนาและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม

* พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ปลูกฝังให้ประชาชนรักศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมการสืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของทุกองค์กรอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วม

ระดับคะแนน ๑ จัดประชุมเพื่อรวบรวมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของตัวชี้วัดผลสำเร็จต่างๆ

ระดับคะแนน ๒ ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีได้ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐

ระดับคะแนน ๓ มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม/โครงการจากหน่วยงานที่ดำเนินการได้ครบถ้วน

ระดับคะแนน ๔ สรุปประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน พร้อมอภิปรายผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ระดับคะแนน ๕ จัดประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถกำหนดแนวทางการสร้างความยั่งยืนด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเสนอผู้บริหารกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดต่อไป

